

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 3 שנה 2022

בית ספר: בית ספר לאודר לממשל דיפלומטיה אסטרטגיה M.A.

אסטרטגיה ופוליטיקה

מרצים/ות:

ד"ר מעוז רוזנטל mrosenthal@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

מר יובל יעקוב ברטוב yuval.bartov@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	24193	סוג הקורס:	שיעור	שעות שבועיות:	2	נקודות זכות:	2
דרישות הקורס:	עבודה מסכמת	קוד קבוצה:	223419301	שפת לימוד:	עברית		

נושאי הקורס

במובנים רבים, קורס זה הוא קורס המשך לקורס "תכנון וניהול קמפיינים פוליטיים" ו-"משילות, מדיניות ציבורית ופוליטיקה בישראל". הנחת היסוד של קורס זה (כמו בקורסים האחרים שציינתי) היא שהפוליטיקה עוסקת בתהליכי הקצאת משאבים תחרותיים. משאבים אלה כוללים תפקידים במגזר הציבורי ובמוסדות פוליטיים, תקציבים המכוונים לביצוע מדיניות ציבורית והשפעה על תשומת לב למדיניות (policy attention) כמו גם על מדיניות ציבורית המוחלטת ומבוצעת הלכה למעשה (policy substance). לטובת השגת אותם מקורות עוצמה, שחקנים הנמצאים בזירה הפוליטית עוסקים בפירוק והרכבת קואליציות באופן מתמיד: בתוך המפלגה, עם המצביעים, בפרלמנט, סביב שולחן הממשלה ומול הביורוקרטיה, התקשורת ומערכת המשפט הציבורית. היכולת ליצור ולשמר קואליציות בכדי להגיע אל המטרה בה מעוניינים מובילי המדיניות, מבוססת על יכולת השחקנים הפוליטיים להיות מודעים למטרותיהם ולחשב את המהלכים שיובילו אותם למטרות אלה באופן אופטימלי. מה נכלל בטווח המטרות הפוליטיות?

1. עיצוב מוסדות פוליטיים ויזמות פוליטית.

2. הקמת ותחזוקת קואליציות.
3. עיצוב מדיניות ציבורית.
4. יישום מדיניות ציבורית והערכתה.
5. משפט, חוק ופוליטיקה
6. תקשורת פוליטית

מטרות הקורס

בקורס זה נעבוד על תופעות בהן שחקנים פוליטיים מחוייבים לעשות שימוש בחשיבה אסטרטגית לצורך קידום מטרותיהם. אין כאן טענה שכל התנהגות היא אסטרטגית. אך יש כאן בהחלט טענה כי בהינתן התמריץ הנכון, אנשים יכולים לקחת אחריות על חייהם ולחתור להשגת מטרותיהם באופן מכוון-מטרה, גם אם בסיס מטרותיהם נעוץ באיוולת גמורה. נתייחס למקומה של חשיבה אסטרטגית בפוליטיקה בהתייחס אל המנגנון התיאורטי שמסביר אותה, ניישם טענות אלה למקרה הישראלי ונבחן אותן בכיתה (בכפוף ללוח הזמנים) בעזרת סימולציות ומשחקי תפקידים. ייחודו של הקורס הזה לעומת קורסים האחרים שהזכרתי למעלה, יהיה למידת תכנים אלה העמקה במוזללים תיאורטיים מהעולמות של תורת ההחלטות, תורת המשחקים ותורת המהלכים ויישומם על אירועי מציאות תוך דיון כיתתי ולמידת מקרי מבחן.

מבנה ציון הקורס

נוכחות והשתתפות (10%): נוכחות והשתתפות תתוגמל על בסיס נוכחות פיזית בכיתה, מעורבות פעילה בשיעור, או התכתבות בנושא השיעור בדוא"ל למסתייגים מדיבור בכיתה (מה שמובן לי בהחלט). למשתתפים בשיעור כדאי ומומלץ לציין לפני כי עשו זאת אם בעל-פה (תוך שאתם מוודאים שאני יודע מי אתם ומה שמכם/ן) או באמצעות פתק עליו תכתבו את הערתכם/ן או טיעונכם/ן שהצגתם בשיעור.

רפרטים (15%): המפגש האחרון יוקדש להצגת הצעות המחקר שלכם לעבודת הסיום. **נא לוודא שב-26/8 אתם בכיתה.**

עבודת סיום (75%) תאריך הגשה עד 30/10/22 ב 20:00 במערכת המודל.

במבחן הבית עליכם לקחת החלטה פוליטית באחד מהתחומים המופיעים בתיאור הקורס ולנתח את הדברים הבאים:

- מיהם השחקנים ?
- מהן מטרות השחקנים ?
- מהן האסטרטגיות הזמינות להשגת מטרות אלה ?
- מהן ההשלכות של בחירה בכל אחת מהאסטרטגיות הללו על ידי השחקנים ?
- נתחו את מהלך האירועים סביב ההחלטה שנלקחה על ידי מקבלי ההחלטות, בהתייחס לנקודות קריטיות בתהליך קבלת ההחלטות.
- הסבירו את תוצאות מהלכי השחקנים בהתבסס על הניתוח הראשוני שלכם .
- החלטה פוליטית יכולה להיות:
 - הקמה או פירוק של קואליציה.
 - רפורמה במדיניות ציבורית (ארצית או מקומית). ניתוח כזה יכול להתייחס גם לרפורמה שלא התקבלה או לא בוצעה גם אם התקבלה.

- ניהול אירוע חיצוני מפתיע במדיניות ציבורית (משבר כלכלי, אפיזמיוולוגי או חברתי).
- רצף החלטות לגבי נושא מסוים בבג"ץ (גיוס חרדים/הריסת בתי מחבלים/סוגיית המגרים הזרים לישראל)
- שינוי מוסדי (שלא כתבתם עליו בקורסים האחרים שלמדתם אצלי) או חסימתו.

הוראות כלליות למבחן הבית:

- נא לתאם את הנושא שלכם בדואר אלקטרוני מול עוזר ההוראה.
- אורך כל מבחן לא יעלה על עשרה עמודים ולא יהיה פחות מחמישה עמודים.
- הטקסט יכתב בגופן סטנדרטי (david/arial/times new roman), שורה וחצי רווח בין השורות, עם מרווח שולי העמודים לפי ברירת מחדל של ה word לסוגי השונים.
- מקורות אקדמיים לביצוע הניתוח יכולים להיות ראשוניים (כתבות מהעיתונות כולל המקוונת, ביוגרפיות, מסמכים רשמיים, מאגרי נתונים קיימים, ראיונות) או משניים (ספרים ומאמרים אקדמיים). מקורות משניים שלא עוברים עריכה רשמית אחידה (דהיינו וויקיפדיה עדיין) לא שייכים לאף אחת מהקטגוריות הללו.
- בכל מבחן יכללו לפחות ארבעה מקורות אקדמיים מתוך הסילבוס של קורס זה.
- יש לשמור על כללי הציטוט הנהוגים בתחום. ראו לדוגמה:
 - <http://writing.wisc.edu/Handbook/QuotingSources.html> נא להימנע מעבירות משמעת שטותיות.

שעות קבלת מרצה

בתיאום ראש.

פרטי עוזר הוראה

מר יובל ברטוב

yuval.bartov@post.idc.ac.il

רשימת קריאה

מפגש 1: רציוליות בפוליטיקה: יסודות, הקשרים ורלבנטיות

Shepsle, K.A. (2010). *Analyzing Politics*. New York: WW Norton & Co. 2nd ed. Ch. 1&2.

Doron, G. and I. Sened (2001). *Political Bargaining: Theory, Practice and Process*. London: Sage Publications. Ch. 1-2.

Shapiro, Ian. (2002). 'Problems, Methods and Theories in the Study of Politics, Or What's Wrong with Political Science and What to Do About It'. *Political Theory*, 30(4): 596-619.

דורון, ג. ו.מ. רוזנטל (2010). "החוכמה ההירוסטטית של בן גוריון ביחס להכרעה הקיומית הגדולה: הקמת מדינה אל מול כינון דמוקרטיה קונסטיטוציונית." בתוך: ליסק, מ. ו.ד. הכהן (עורכים). *צומתי הכרעות ופרשיות מפתח בישראל*. באר-שבע: הוצאת אוניברסיטת בן-גוריון. עמ' 419-445

מפגש 2: קואליציות במשטרים פרלמנטריים

Shepsle, K.A. (2010). *Analyzing Politics*. New York: WW Norton & Co. 2nd ed. Ch. 16.

Doron, G. and I. Sened (2001). *Political Bargaining: Theory, Practice and Process*. London: Sage Publications. Ch. 5

Rosenthal, M. (2016). *Israel's Governability Crisis: Quandaries, Unstructured Institutions, and Adaptation*. Lexington Books., Ch.4

מפגש 3: עיצוב מדיניות ציבורית- אירועים חיצוניים, תשומת לב, מהות, ואמנות המניפולציה הפוליטית

True, J. L., Jones, B. D., & Baumgartner, F. R. (2019). Punctuated-equilibrium theory: explaining stability and change in public policymaking. In *Theories of the policy process* (pp. 155-187). Routledge.

Dowding, K., Hindmoor, A., & Martin, A. (2016). The comparative policy agendas project: Theory, measurement and findings. *Journal of Public Policy*, 36(1), 3-25.

Cavari, A., Rosenthal, M., & Shpaizman, I. (2022). Introducing a New Dataset: The Israeli Policy Agendas Project. *Israel Studies Review*, 37(1), 1-30.

Rosenthal, M. (2014). Policy instability in a comparative perspective: The context of heresthetic. *Political Studies*, 62(1), 172-196.

מפגש 4: עיצוב ויישום מדיניות ציבורית: בין הביורוקרטיה לפוליטיקה

Shepsle, K.A. (2010). *Analyzing Politics*. New York: WW Norton & Co. 2nd ed. Ch. 13.

Weimer, David L. and Aidan Vining (2005). *Policy Analysis: Concepts and Practices* (4th. ed.) Prentice-Hall, New-Jersey. Ch.8

Moe, T. E. (2005). 'Political Control and the Power of the Agent'. *Journal of Law, Economics and Organization*. 22(1):1-29

Rosenthal, M. (2016). *Israel's Governability Crisis: Quandaries, Unstructured Institutions, and Adaptation*. Lexington Books. Ch. 7

דורון, ג. (2011). "דמוקרטיה ביורוקרטית?". בתוך: ג. דורון (עורך), *עיצוב עצמי הממשל*. תל-אביב: הוצאת המרכז הישראלי להעצמת האזרח. עמ': 11-35.

מפגש 5: שופטים כמעצבי מדיניות אסטרטגיים

Shepsle, K.A. (2010). *Analyzing Politics*. New York: WW Norton & Co. 2nd ed. Ch. 15.

Weinshall-Margel, K. (2011). Attitudinal and Neo-Institutional Models of Supreme Court Decision Making: An Empirical and Comparative Perspective from Israel. *Journal of Empirical Legal Studies*, 8(3): 556-586.

Rosenthal, M., Barzilai, G., & Meydani, A. (2021). Judicial review in a defective democracy:

Judicial nominations and judicial review in constitutional courts. *Journal of Law and Courts*, 9(1), 137-157.

Rosenthal, M. and S. Talmor (*Forthcoming*). Estimating the "Legislators in Robes": Measuring Judges' Political Preferences. *Justice Systems Journal*.

מפגש 6: פוליטיקה ותקשורת

Wolfsfeld, G. (2013). The politics-media-politics principle: Towards a more comprehensive approach to political communication. In *APSA 2013 Annual Meeting Paper, American Political Science Association 2013 Annual Meeting*.

Baumgartner, F. R., & Chaqués Bonafont, L. (2015). All news is bad news: Newspaper coverage of political parties in Spain. *Political communication*, 32(2), 268-291.

Vliegenthart, R., & Walgrave, S. (2011). When the media matter for politics: Partisan moderators of the mass media's agenda-setting influence on parliament in Belgium. *Party politics*, 17(3), 321-342.

Zoizner, A., Sheaffer, T., & Walgrave, S. (2017). How politicians' attitudes and goals moderate political agenda setting by the media. *The International Journal of Press/Politics*, 22(4), 431-449.

מפגש 7: רפרטים